№ 30 თებერვალი 8, ხუთშაბათი 1890 თებერვალი 8, ხუთშაბათი № 30

გაზეთი ღირს

თვეში	მან.	კ.	ოთხ.	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	9	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური

ივერია

გაზეთის დასაკვეთად და კერძო განცხადებათა დასაბეჭდად უნდა მიმართონ: თბილისს რედაქციას კუკიაში, ავშნალის ქუჩა, თ. გარანცოვის ძველის პირდაპირ, თავ. გრუზინსკის სახლებში. წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების კანცელარიას საათვალ-ახსაორო ბანკის სახლებში სასახლის ქუჩაზედ.

ფასი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი რვა კაპეიკი.

1877—1890 საპოლიტიკო და საელიტერატურო გაზეთი 1877—1890

კნეინა ალიუბოვა პეტრეს ასულის ერისთავისა, ბაზილევსკის ასული, კნეინა ქეთევან დიმიტრის ასული და თ. კონსტანტინე დიმიტრის ძე ერისთაველები გულითადის მუსაურებით სთუსაოთ და ნაცნობთ გარდაცვალებასა მარეული ქმრისა და მეორეს ძმისა მამისა თავ. ელიზბარ დიმიტრის ძის ერისთავისასა და სთხოვენ პატივსცენ და მობრძანდენ გასისსენებლად გუბერნიის დიდების ეკლესიაში შაბათს, დიდის ხოს სასთუნდ (მახალის ქუჩა, სახლი № 159). პანაშვიდი იქმნება გარდახდილი სახლში ოთხეულ დღე, დიდის 12 სასთუნდ და საღამოს შვიდს სასთუნდ. 3—1

„ივერია“

გამოვა 1890 წელსაც იმავე პროგრამით, როგორც აქამდე.

ვისაც ჰსურს დაიკვეთოს გაზეთი ამ 1890 წლისათვის, მიჰმართოს:

ტფილისში: ა) თითონ რედაქციას, ნიკოლოზის ქუჩაზედ, ეარანცოვის ძველს პირდაპირ, თ. გრუზინსკისეულს სახლებში, № 21; ბ) „ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ კანცელარიას, სასახლის ქუჩაზედ, თავად-აზნაურთა საადგილ-მამულო ბანკის ქარაველის გალერეაში.

ტფილისიან გარედ მცხოვრებთა უნდა დაბარონ გაზეთი შემდეგის სახელთა: Въ Тифлисъ. Въ редакцію газеты „ИВЕРІЯ“.

რედაქცია ამასთანავე აცხადებს, რომ იგი გაზეთის გაგზავნის გამო პასუხს მაგებელ იქნება მარტო ამ ხელის მოწერთა წინაშე, ვინც გაზეთის დაკვეთისათვის შესახებ ფულს პირდაპირ რედაქციაში და ან „წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ კანცელარიაში ჩაბარებდენს, ანუ გამოგზავნის.

გაზეთის ფასი დაბეჭდილია გაზეთის სათაურშივე, ხოლო სრული პრეისანი გაზეთის დაკვეთისა გამოცხადებულია უკანასკნელს გვერდზედ.

ქართული თეატრი

უკანასკნელი წარმოდგენა

შაბათს, 10 თებერვალს,

ბენეფასი

მ. მ. საფაროვისა

ქართულის თეატრის არტისტებისაგან წარმოდგენილი იქნება.

I

ბედნიერი დღე

კომედ. 3 მოქმედ.

II

ბნელ ოთახში

ხუმრობა ეოდეული 1 მოქმედ.

III

გულმა იგრძნო

დრამატ. ეტიუდი 1 მოქმედ.

მოთამაშენი: ქ-ნნი საფაროვისა, გაბუნია-ცაგარდელისა, მელიქიშვილისა, ჩერქეზიშვილისა; ბ-ნნი ალბაშიძე, ბაქაურიშვილი, სვიმონიაძე, გუნია, ცაგარელი და სხვანი.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია.

დასაწყისი 8 საათზედ.

ბ-ნნი წერეთელი კიკვიაის სამეფოსენო საზოგადოებისა მიწვეულ არიან მორიგეს კრებაზედ, რომელიც იქნება ხუთშაბათს, 8 თებერვალს, საღამოს $7\frac{1}{2}$ საათზედ.

განსახილველი საკითხი:

1) მიმოდინარე საქმენი;

2) მოახსენებს ვ. ნ. ბეკეკინისა „ფიდოლაქსერის მოდგმა ქუთაისის გუბერნიაში და ვინ ბოლ მორჩენის ღონისძიებანი“.

ნება ჰქმნ დაესწრონ არა-წევრთაც.

ახალი ამბავი

*** როგორც შეეიტყეთ, რამდენისამე წელის თანანობით ტფილისის კლუბს (სობრანიას) გადაუწყვეტია დიდ მარხეის პირველ კვირას კონცერტი გამართოს წინამძღვრიანთ სკოლის სასარგებლოდ. დიდ-მარხეა აგერ დგება და იწყება კლუბებში კონცერტების სეზონი სხვა-და-სხვა სამადლო დაწესებულებისათვის. კარგი იქნება ტფილისის სობრანიის მაგალითს მიჰბაძონ სხვა კლუბებმაც და წინამძღვრიანთ სკოლას შემწეობა აღმოუჩინონ. სასურველია, რომ ამ კლუბების წევრებში, ვინც უფრო თანამეგობრელია [illegible] გამოიჩინონ და წინადადება შეიტანონ ამ სკოლისათვის კონცერტის გამართვის გამო.

*** ტფილისის იარმუკას მეტად აქეს ადამიანის ბუნება. რა სჯობიან ცხენოსნობას, როცა ფიქრი-ფიქრს მოსდევს სხვა-და-სხვაობით, აზრი-აზრსა სცელის და ჯარიეით იწკიპება, რიგზე, მწკრივად. გონება ფრთას ისხავს, სული მღელვარეს და ოცნება მაღლა მიმაფრენს.

აი, ამას წინად ეზიეარ ჩემს ოთახში და ვეული ინფლუენციისაგან მღლიანებულს მოხუცს დედას. ამ დროს ჩემს სახლს გარს შემოეხეია მთელი ჩვენი სოფელი.

— რა ამბავია, ხალხო, რა დაგმართეიათ-მეთქი.

— ამაზედ ურესი რაღა დაგემართებაო, მიპასუხეს:

სულს ვეღარ ამოგვეგზენიან—ეს ღეთის ნებაა, და სხვა კეთილი-კი არა გვაყრია-რა. ჩვენს სარჩო-საბადებელს, ჩვენის ოფლით მორწყულს მამულს ხელიდამ გვაცლიან უმართლოდ და ამაზედ მეტი რაღა იქნება, შე კუთხეიანო. ადგნენ და თაეი ად დაიწერეს ჩვენი სასოფლო ტყე: ყარაულებს „ჯორის ნალები“ მიაკრეს გულზედ და საშამფურე ჩხირი რომ გვინდოდეს, იმასაც აღარ გვაჩერეენებენ ჩვენს მამა-პაპეულს ტყეში. ამას წინად „თავმოტლეტილი“ კაცები რომ მოეიდნენ ჩვენ კანცელარიაში და გვეკითხენოდნენ: წარმოადგენეთ საბუთები, რის ძალით ჰპატრონობთ ტყესაო, მაშინ ჩვენ გაგვეცინა, ხუმრობა გვეგონა და პასუხად ეს ეუთხარით იმ მოცლილს კაცებს: პირველი საბუთი ის არის, ბატონო, რომ ღმერთმა ჩვენს მამა-პაპას აქ არგუნა ცხოვრება, თავისი სისხლი და ოფლი აქ ჩაუღვრიათ, და შემდეგ ჩვენ გადმოგვეცეს ეს ღეთისაგან გაჩენილი ტყე და მინდორი, მოდავე აქამდის არაეინ გამოგვწენია. თუნდაც გამოჩენილიყო, რას გიბატონებდა, ჩვენოდენად, ღმერთს გარდა, ვის მიუწვედებოდა ხელი აქაურობაზედ?! პირველი კაცები, რომლებიც ამ ხეეხუეებში ჩამოსახლებულან, ჩვენი წინაპრები ყოფილან. მეორე საბუთიც ის არის, რომ ჩვენ ხელთა გვაქეს ნასყიდობანი ამ ადგილებისა. ახლა დაბრაყეებია ხომ არ არის: ქვეყანაა და სამართალი! ჩვენ გლეხ-კაცებს თურმე კანონის ძალით არა გვქონია ნება მფლობელობა გაეწიოთ უძრავ ქონებისა, თუ არა გვაქეს შესყიდული რომელისამე დიდის გვარის კაცისაგან*) და ნასყიდობის ქაღალდი გაეტხილი სახელი: როცა რაიმეს ჭაედულობენ ტფილისში, „იარმუკაზედ ნაყიდიაო“, ეტყეიან ხოლმე დაცინეით ერთი-ერთმანეთს. მართლაც-და ეს არის საწყობი ყოველისაეე უვარგის, დამპალ, გადასაყრელ ხორაგისა და სხეა-და-სხეა „ბარგი-ბარხანისა“. აქ ხეირიანს ეერაეს შეხვდება ადამიანი და უნდა მოერიდოს ყოველსაეე და განსაკუთრებით სანოვაგის სყიდეას. ამ დღეებში ჩვენ მოეიხსენეიეთ ჩვენს გაზეთში, რომ ერთი აქაური სამსახურის კაცი მოწამლულიყო კონტოსაგან ნაყიდის თეეზით და რომ აქაური მკურნალები უყურადღებოდ სტოვებენ ამისთანა უსინდისო ეაჭრობას. დღეს კიდეე გვიამბო ფოსტა-ტელეგრაფის ერთმა მოხელემ, რომ იმას უყიდნია ამ დღეებში იარმუკაზედ ეიღაც თავზედ თაბხიან მაწანწალასაგან ყველი და გამოუცხეიათ ხაჭა-პური. ყველას, ეისაც-კი უჭამია, ჩამოსიებია ყელი, წასელია ხმა და ორ-სამ დღემდე ავად ყოფილა. დიდი სიფრთხილე ჰმართებსთ ამ ყველიერში თეეზეულობისა და ყველის მოყვარულებს და მართლაც საჭიროა მკურნალის ყურადღება და სიფხიზლე, რომ დაათვალიერონ და აღურაძალონ ზოგიერთი ეაჭარს გაფუჭებულ საჭმელების გაყიდეა.

*** როგორც წარსულ წელს, ისე [illegible] ... ეთის სამხრეთ გუბერნიებიდამ რამდენისამე კაცისაგან მოუეიდა ფული და თხოენა, რომ გამოგზავნილის ფულით ღომი გამოგეგზაენეთო. ამასთანაეე იწერებიან, რომ ღომის თესეა გვინდა და კარგი იქნება, რომ დაგვეეალოთ და შეგეტყობინოთ, როგორ უნდა დაითესოს ეს მცენარე, რისთეის არის გამოსადეკი, საჭმელად, თუ საქონლის საკეტადაო.

*** დღემდე ჩვენს რედაქციაში შეგროდა 484 მან. 19 კაპ. წინამძღვარიანთ-კარის სამეურნეო სკოლისათეის გარდასაცემად.

*** კეირა-ცხოველის მღვდლის დაეით გურგენიძის მეცადინეობით ამ ეკკლესიის შენობაშიე წარსულ-წლის მაისიდამ გაიმართა საეკკლესიო-სამრეველო სკოლა. ამ სკოლის მასწაელებლად დაინიშნა სემინარიაში კურსშესრულებული სონღუელაშეილი. როგორც შეეტყეთ, დღეს ამ სკოლაში დაიარება 52 მოწაფე, რომელთაგან 4 რუსია, 4 ასირი და დანარჩენი ქართველნი არიან. თითოეულიმო წაფე სწაელის ფასს ყოველ თთეეურად იხდას ათ შაურს, ანუ ყოველ წლიე ექვს მან. მასწაელებელს ყოველ თთეე ჯამაგირი ეძლეეა მხოლოდ 15 მან. რაღა თქმა უნდა, ეს სასყიდელი, იმ შრომის მისედეით, რომელიც უტეირთნია ახალგაზდა მასწაელებელს, ძალიან მცირეა. იმედია, კეირა-ცხოველის ეკკლესიის წინამძღეარი, რომლის მეოხებითაც სკოლა არსებაში [illegible] მასწაელებლის მდგომარეობა რაოდენადმე განაკარგოს.

*** გუშინ-წინ, 6 თებერვალს, [illegible] ... ...

ქართულის დრამატიულ დასის არტისტებმა ქ-ნ. გაბუნიას სპენდეფისოდ წარმოადგინეს სამ მოქმედებიანი კომედია „დაეიდარაბა“, მეორე მოქმედება „ხანუმასი“ და ამას გარდ თვით მობენეფისემ ქართული ხმები იმღერა. თეატრში საკმაოდ დიდი საზოგადოება დაესწრო, ასე რომ თითქმის ცალიერი ადგილი აღარ დარჩენილა. მობენეფისისს საზოგადოება დიდის ამბით დაუხვდა და რამდენიმე ძვირფასი საჩუქარი მიართვა.

*** გეოგრაფიულ საზოგადოების ჟურნალის „Записки“-ს მე-7 წიგნიდგან მოეგეყო	ს ცნობა სამეგრელოს მთავრის დავითის მიერ მიღებულ ლონისძიებისა პარკის ჭიის გავრცელებაგანკარგების შესახებ სამეგრელოში. ამ სამფლობელოში 1848 წლამდე მარტო ადგილობრივივ ჯიშის ჭია იყო გავრცელებული. ამ ჭიის პარკი იაფად ისყიდებოდა. ხოლო 1848 წ. მთავარმა დაიბარა საფრანგეთის ქეყეანერდომი როზმორდიუკი, მას მიუამხანაგა თავისი ძმა კონსტანტინე და ზუგდიდში გაამართვინა აბრეშუმის ამოსახვევი მანჯანეკი. ამასთანავე პიემონტიდგან დაიბარეს უკეთესის ჯიშის ჭიის თესლი და შეუდგენენ საქმეს. მალე ხალხს, მეტადრე დედაკაცობას, ასწავლეს გონიერი მოელა ჭიისა და აბრეშუმის ამოზეეეა. წლის განმავლობაში ოცამდე მანჯანეკი გაიმართა. მეგრელთა ქალებს ჭიის მოვლასა და აბრეშუმის ხვევას ასწავლიდნენ როზმორდიუკთან საფრანგეთიდგან მოსული ქალები მარიამი და სუზეტა, რომელთაგან პირველი მთავრის ყმას ბეკო ჩიხლაძეს მისთხოვდა და მეორე აზნაურ ი. ქაჯაიას. აბრეშუმის განკარგებულის წესით ამოხვევისა გამო [illegible] 20 წლის წინად სამეგრელოს აბრეშუმის ფუთი 30—40 მან. მეტად არ იყიდებოდა, ხოლო შემდეგ იმავე წონის აბრეშუმი კონსტანტინეპოლის ბაზარში 100 მანეთად ფასობდა, მარსელიასში-კი: მწყობე ხარისხის აბრეშუმი 80—100 მ., მეორე ხარისხისა 100—200 მ. და პირველისა 200—380 მ.

*** ბედაქანი (ზაქათ. მაზრა): ჩვენს სოფელში კარგა ხანია, რაც გამაჰმადიანებული ინგილოების ერთი ნაწილი ისევ გაქრისტიანდა. ხოლო დღეს აქამომდე ამ ქრისტიანებს ეკკლესია არა აქვთ. თუმცა ეკკლესიის საძირკველი დიდი ხანია ჩაყრილია, მაგრამ ტაძრის აგებს მაინც არა ეშველა-რა. მისმა მაღალ ყოველად უსამღვდელოესობამ საქართველოს ეგზარხოსმა მღვდელიც გაგვიმწესა, მაგრამ უეკკლესიოდ მღვდელიც დიდ გაჭირვებასა და დაბრკოლებას ითმენს. აქაურ ქრისტიანებს იმედი აქვთ, რომ მისი მაღალ ყოველად უსამღვდელოესობა როგორც საქართველოს სხვა ადგილების ტაძრების განახლებისათვისა ზრუნავს, ისე აქაურ ნორჩს ქრისტიანობასაც ნუგეშსა სცემს და გაახარებს ბელაქნის ტაძრის აგების დაპოლოეება დაგვირგვინებით.

*** გაზ. «ნოე. ობზ.»-ეს მიუღია ამ დღეებში წინამძღვრიანთ სკოლის სასარგებლოდ 100 მან., რომელიც შეუწირავთ სკოლისათვის ქარ. თეელ ტუდენტებს ოდესის უნიეერსიტეტასა. სულ დღემდე ამ რედაქციაში შეგროვილა 541 მ. 75 კ.

*** ზეპოხსენებულიეე გაზეთი ამ ბრძოლ, რომ ტფილისში ამ ქამად გავრცელებულია ყელ-ეირეება, რომელიც ასე საზარაოლოა პატარა ყმაწვილებისათვისაო.

*** იმავე გაზეთშია დაწერილებით მოხსენებული ამბავი თ. ელიზბარ ირისთავისა, რომიმომავ ამ დღეებში დამბანით მოკვლა თავი თავ-ს სახლში. განსვენებულს დიდი შეძლება ჰქონია. ამ ორი-სამის წლის წინად უდავინა და მოუგია თავის მეუღლის ახლად დაგვირგვინებულ პატარძალს გავეღიმე ტკბილად, თავაზიანი სალამი მიეუძღვენი და ლოცეა-კურთხეეაც თან მივაყოლე: იზარდე, იზარდე, გამრავლდი და შენს ნაგრამს ბედნიერი დღე მოუელინე-მეთქი ყველას ერთიანან. ყველას უშურველად აწოვე თავისუფლების ძუძუ და სინ-თლის აკვანი დაუდგი შენს შვილებს, რომ ნათელი თაეიდამეე შეიყვარონ. იქიდან ევროპაში შემოვიარე და თავს წვეადიეი „სისხლში მონათლულს ბერი-კაცს“. ეს ბერი ქვეეითობაშიაც ძალიან მძაგდა, მაგრამ-კი ეერაეერს ეუბნედიდი. ახლა ცხენოსანი მზდ ეიყავ დაეტაკებოდი და მომეგლიჯა ის სამი ღერი თმაც, რომელ შიაც არის თორმე დაფარული მთელი მისი ძალა და ცბიერება. „რას ჰფიქრობ, რასა, ბებერო-მეთქი, შეეყეარე: ცალი ფეხი სამარეში გიდგია და რატომ სული არ გაგონდება? რას ეტყეი შენს ღმერთს განსჯა-განკითხეის დღეს? იმას, რომ ყველას სისხლი გწყურია, ბეერის სისხლი კიდეც დალიე, მაგრამ მაინც ეერ გაძეხი; მაგისთვის ჯოჯოხეთში გიკერენ თავს, იცოდე კარგად. საკაოსაც აეად გიხსენიებენ: არაეის უყეარხარ. შენი დიდება წარმაეალია, შენეე დაგგაკედება ზედ, როგორც შენ მიერ აშენებული ხუხულაკე თავზედ დაგექცეეა და შენეე ჩაგყეება სამარეში. მომავალში შენს ხახელს ბედი არ გაუღიმებს: სისხლით კაცი სახელს ეერ გაითქეამს. გასწორდი, გასწორდი, შეინანიე ცოდეანი და სათნოებას მიეც ადგილი მაგ შენს შაედ გამურეულს, ხავს-მოკიდებულს გულში. აბა შეჰხედე გლადსტონს. აი მოხუცი სიყვარულისა, სიმართლისა და სინათლისათვის თავდ-აღებული! აი, ეინ ეძებს უკედაე დიდებას, ეის მ.ოიხსენიებს ათასეს წლის შემდეგაც სიყვარულითა და კრძალეით კაცობრიობა. რასა, რათა და მათა, რომ ის ათბობს დღეს გაჭირებულთა გაყინულსა და დაჩაგრულს ბუნებას! მიჰბაძე, მიჰბაძე ღიდებულს კაცს, თორემ „რომელმან აღიღოს მახვილი, მახვილითაეე წარწყმდეს!..“

რა გული „მოსისხლე ბერიკაცზედ“ ეიჯერე, საფრანგეთისაკენ ექანი ბარი და მეტიჩარა ბულანეკ ვეჯოხე და გავამთრახე: აი შე ასეთო, შე ისეთო-მეთქი, დაეჭყიელე, ქეეყანამ კაცად გიცნო, საქმე ჩაგაბარა და შენ ერთ ნამცეც „მე“-ს მეტი აღარა გაიხსენე-რა?! საქეეყნო საქმე თითზედ იმატომ დაიბეე, რომ შენი საკუთარი ცრუ თავ-მოყვარეობა გაგეღო და გაგეკრილებინა ქეეყნის ღალატით გახურებული გული. გეყოფა სირცხეილად, აღარ შეგრჩა, გიცნეს და დაგფასეს კიდეც, იწანწალე მაგრე ქეეყანაზედ, მაგაესად კიენოს...

პატარა ხანს უკან ჩვენს საკუთარს სახელმწიფოში ამოეელ და აქაც ბეეი შოლტი მოეეენე, განრისხებულმა ეუთაქე ერთსა და მეორეს. პირში შეეაფურთხე იმათ, ეისაც მგლებური გინეთ სორო, რომელმაც დასისწავლა ნოტებსდ დაწეობილი ქართული სიმღეერები, ეკუმრთეთ ფეკეური ზურნაზე და სს. ერთის სიტყეით, ამ სალამის სრულიად ქართული ფერი დაედეო. აქ დაწვდებეთ კეუწეეს მეთხუეულს ამ სალამის პროგრამის.

სალამო შეიეკვდა სამს განუოფილებს. პირველს განუოფილებაში დანიშნული იყო პირველი ორი მოქმედება ანუ ცეკვილის კომედიისა: „რაც გინახავს, ეკედრ ნინახავ“, რომელშიაც მონაწილეობას იღებ და უმეტესი ნაწილი ამჯერ ქართველ სტუდენტებისა. პიესამ სეორედ ჩინებულად ჩაიარა. ეკედს რიგიანად დაესწავლა თავ-თავისი როლი. თითქმის უნ-კ-ეულოდ შეესრულა ბ-ნ თაზიაშეიდმა ალეტიანს როლი. კარგნი იყეენ აგრეთვე: გეეეა, ალეა და კატანა (ქ. ბნელანისა). მეორე განუოფილებაში სორომ წეენეპერის ტანისამოსაო მოსალამს იმეერა ბ-ნ ვიშნიაკეის დოტბრობით. ბ-ნმა ვიშნიაკემ სულ მცირე სანში ნოტებსდ დაეწეო რამდენიმე ქართული ხმა, სახელდობრ: 1) ამ ბატონების ედგეს, 2) თეოანა, 3) ფოცხა, 4) რენო, 5) ოდალა, 6) შაშეა-კეკბა, 7) მეზიკრეული. ეს სამეერები ისე მოეწონა სახოგადოებას, რომ თითქმის ყე�طططططط

Illustrée“-ში დაბეჭდილია მეტად საინტერესო წერილი კოკლენისა არტისტის ხელოვნების თაობაზედ. კოკლენის აზრით,

სცენის ხელოვნებასა და სხვა ხელოვნებათა შორის განსხვავება მხოლოდ იმშია, რომ თითოეული ხელოვნება სხვა-და-სხვა ირაღდსა ჭსმარობს თავის გამოსახატავად. როგორც მსტერსათვის ფერადი წამადი და კალამი შეადგენს ფერადოვანებას ირაღს და პოეტისათვის სიტყვები, რითმა და კეთილ-ხმოვანება, ისეც არტისტი ირაღად თავის თავსა ჭსმარობს. არტისტი ერთსა და იმავე დროს მხატვარი არის, ირაღდგი, სტეორიდ და მუსტეორეც. თუ ხელოვნების ნაწარმოებას შექმნას არის მოწადინებული, თავისი „ᲛᲔ“ უნდა იხმაროს გამოსახატავებელ ძარმარადად, არტისტს „მე“ ეოველთვის ორად უნდა იყოს განაწილებული, იგი ორ-კერი არსებაა, № 1 და № 2, და ხელოვნებათ ნაწარმოებს მხოლოდ მაშინ შეჭმნის, თუ ორივ არსებას ხელი-ხელს ჩაჰიდებულს ამოქმედს. № 1-ით არტისტმა უნდა შეთვალთვალოს პოეტიური ნაწარმოები — ტარტიუფი, ჰამლეტი, რომეო, და №-2 №-ით შეთვალთვალოს საზოგადოებას დასანახოს.

როცა სცენის ხელოვნებასა და იმის მოდგაზეს არტისტს ამ მხრით შევხედავთ, მაშინ ადვილად შევიგნებთ ზოგიერთ ამბავს არტისტთა ცხოვრებისასს, რომელიც აქამომდე გვაოცებს. მაგალითიერთ,

ერთს დიდებულს არტისტს შადი უკვდებოდა და მამა სიკვდილის გამოგვეკვის სურათს თვალ-ეურს ადგენებდა, რომ შემდეგ ნახულა და ზენიმხნულა სტენასთვის გამოეყენებინა. უბრალო სიკვდილის შვილი ასეთს სხვეულს შეშინებასს სიტეკუნ-ქარედ ჩასთვლიდა, მაგრამ არტისტსა ორი „მე“, ორ-კერობა წარმოადგინეთ და ადარ გაგიკვირდებათ. შეპტეობა-ნეს თუ არა ტადმის მამის სიკვდილი, საშინლად შეჭეიდა. ამ კეთილმა არტისტი გამოხდების, არტისტმა ტადმიმ დაეწეო სინჯეა მეუნარე ტადმის კეთილს, ესე იგი ერთმა ნაწეკარმა „მე“-მ მეორე „მე“ დაფასა და ძადიან მოიწონა, ტადმის ერთი „მე“ არტისტად გადაიქცა, მეორე—საზოგადოებად. ტადმიმ ეს უნუბური შეკეთა დაინახა, რომ შემდეგ სცენაზედ გამოეყენებინა როდისათვის. ის ხომ ეეკდასთვის ეპარა, რომ ტადმის საშინლად უეკარდ თავისი მოსეცა და ბრალ მიუსვდა.

კოკლენისთვის სცენა საულ სხვაა და ცხოვრება—სხვა. ნატურალიზმის მომხრენი შემედ ერნი არიან, თუ არტისტისაგან ცხოვრებისს სცენაზედ გადატანას მოელიან. პირიქით, ცხოვრებას არტისტმა ხელოვნება უნდა მეუერთოს და ამით დაატკბოს, ამით დაუმაყოფილოს ესტეტიური გრძნობა საზოგადოებას. იმის დასამტკიცებლად, რომ ცალიერი ცხოვრება, სინამდვილე, ნატურალიზმი ვერავფერი ხელსაყრელია არტისტისათვის, კოკლენი ორს ანეგდოტს მოგვითხრობს.

ერთსედ კოკლენს სიფრანგეთის პრეზიდენციის ერთს თეატრში ჭინინბადის როდი უნდა ეთამაშნა ემიდ ოფეს პიესა „Aventurière“-ში. არტისტმა მთელი ღამე გზაზედ გაატარა თეორმე, მეორე დღეს რეპეტიცია ჭქონდა და სასშინლად მოაჭანა. მეორე მოეშეკეობის დასასრულს უნდა დაეძინა პიესის თანასმად. მართალც წარმოადგენის დროს, მეორე მოეშეკეობა ბრა რომ თავდებოდა, დაჭანტეულმა და ბალდეულმ კოკლენს მიეძინა თეორმე. ამ სასუსტეს ესდაც სარცხვინოდ ეეოინეს სოდმე არტისტი. წარმოიდგინეთ, კრიტიკოსებმა დაეწერეს თეორმე, რომ არტისტს ძალის დროს სინამდვილე არ ეტეობოდა, კარგად ვერ მოამძინარა თავი.

მეორე ანეგდოტი უფრო საეურადღებოა.

ცირეის ასსხარა კოკლისებურად ეკეკინარეკეთ და ამით ხალხს ანონეკდა თავს. ეკლეს-ეკლა დანასხა ეს ამბავი და ეაიფეერა თეორმე, რომ

ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

ᲕᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მელმაც სთქვა რამდენიმე საერო სიმღერა, დიდის პოეზიით აღსავსე. იმ საკერველმა სიმღერების წყობილ-ხმოვანებამ შორს, ძალიან შორს გაიტაცა ჩვენი ფიქრი და გონება, მოაშორა ჩვენი თვალი ცრიგაკ ცას და ციე ყინულიან ჩრდილოეთის ცის ნისლსა და ბურუსსა. ოცნებამ კვლავ გადგეტყორცნა მზიან-ჩრდილიან საბმხრეთად, წყობილ-ხმოვან, სიცოცხლით-დამტკბარ სამხრეთად, რომელიც ტურფად ი ზლება და ჰყვავის სინათლესა და სიცხეში, მოშორებული ჩვენ-ებურს გულ-ციეობას და განგებ მოდად შემოღებულს გულ-ქვე თავდამერილობას.

მართალი უნდა ეთქვათ, რომ არტისტები საოცრად მწყობრად აკეთებდნენ თავიანთ საქმეს. მოყვარულთა ორკესტრი ე. ვ. ეიშნიკის ლოტბარობით ხომ ისე უნაკლულოდ უკრავდა, რომ ღმერთმა ჰქმნას ნამდვილს ორკესტრს შესძლებოდეს ისე დაკვრა მუსიკისა. ნაციონალური ქართული სიმღერები დიდის აღტაცებით მოისმინა საზოგადოებამ. ცხოველი სურათები ასურათებდა ეხლანდელ ქართველ პოეტების თთ. ჭავჭავაძისა და წერეთლის უკეთესს ნაწერებს. ამას გარდა ერთი სხვა სურათიც იყო წმინდა ისტორიულის შინაარსისა. დროშის დასაფარავად ზედი-ზედ დაიხოცნენ ძმანი ხერხეულიძენი და აი, როცა უკანასკნელმაც დასდვა თავი ბრძოლაში, საქართველოს წმინდა დროშას სწედება იმ ცხრა ძმათა მშობელი დედა.... ლეკური ითამაშეს ქართულ ტანისამოსით მორთულებმა და ფეხს ქართულსაც დაირა-დუდუკს აყოლებდნენ. როგორც მუდამ, ახლაც ლეკურმა დიდი ტაშის ცემა გამოიწვია.

ამ შენიშვნას ბოლოში აწერია თავი და ბოლო ასო დამწერისა—3—ჯ.

გ. Გ.

რუსეთი

ზღვათა სამინისტროს განზრახვა აქვს, რომ საომარი პორტი ააშენოს „რიბაკეის“ ნახევარ-კუნძულის ნაპირას, საიდგანაც გემებს პირდაპირი გზა ექმნებათ ყინულიანსა და ატლანტიკის ოკეანებისკენ.

— ქ. ოდესაში ამ ახლო ხანებში იდღესასწაულებენ ამ ქალაქის დაარსებიდგან ასის წლის შესრულების დღეობას. ამ საქმისათვის დანიშნულმა კომისიამ გადასწყვიტა, რომ მთავრობისაგან ნება-რთვა აიღოს გამოფენის გამართვისა ოდესაში. ეს გამოფენა სწორედ იმ დღეს გაიმართება, რა დღესაც ასი წელიწადი შეუსრულდება ოდესის დაარსებას. ამას გარდა ქალაქს გადაუდია 3,000 მ. პრემიად იმისათვის, ვინც საუკეთესოდ შეადგენს ქ. ოდესის ისტორიას. პრემიის დანიშნა მინდობილი ექმნება მეცნიერებათა აკადემიას.

— შინაგან საქმეთა სამინისტროს სამედიცინო განყოფილებაში ლაპარაკი დაუწყიათ იმის შესახებ, რომ სოფლის ექიმებს ჯამაგირი მოემატოსო.

— შინაგან სესხის მომგებ ბილეთების უკანასკნელს ტირაჟში 200,000 მანეთი რგებია ერთს ღარიბს მზარეულს დედაკაცს, რომელიც ერთ ეაქართანა ყოფილა მოსამახურედ. ეს დედაკაცი სამოცის წლისაა თურმე, ქერა, მთელი სიცოცხლე საქმელების კეთებაში გაუტარებია და ეხლა-კი ბედის წყალობით გამდიდრებულა.

— ოდესაში ამას წინად ერთი შემაძრწუნებელი ამბავი მომხდარა. ოსმალეთის ქვეშევრდომი იურჩენკოს სასტუმროში არაყზედ დაუპატიჟნია თავისი ნაცნობი გრინევსკი. როცა გრინევსკის სამი ჭიქა არაყი გადაუკრავს და ცოტა-ოდნად შექეიფიანებულა, იურჩენკისათვის უთქვამს: არყის დალევინებისათვის-კი მადლობელი ვარ, ძმაო, მაგრამ შესატანებლად საქმელი არა მოითხოვე-რა და შენს ცხერს ხომ ერ შევატან არაყს პურის მაგიერადა? „შევატანე, თუ ძალიან გსურსო!“ ხუმრობით უპასუხნია იურჩენკოს. ამ სიტყვის თქმა ყოფილა და მართლაც სწრაფად მიეარნია გრინევსკი და ცხერის წვერი მოუკენტია თავის მასპინძლისათვის.

დეპეშა

6 თებერვალი

პეტერბურგი. უმაღლესად ნაბრძანებია, რომ ვადა 1882 წ. 1 ივნისისა და 1884 წ. 12 ივნისს დადგენილ კანონთა მოქმედებისა, რომელიც მცირე წლოვანთა ქორწინებსა და ფაბრიკებში მუშაობას შეეხება, და 1885 წ. 3 ივნისსა დედაკაცთა ღამე მუშაობის კანონისა 1890 წლის 1 აპრილამდე გახანგრძლიედეს.

ᲕᲔᲜᲐ. დღეს ღილით გარდაიცვალა გრაფი ანდრაშა.

ᲐᲗᲘᲜᲐ საბერძნეთის მემკვიდრე ტახტისა და რუსეთის აფიცრები მუნდირებით დასწრნენ იმ საღამოს, რომელიც სტუდენტებმა გაჰმართეს კრიტელების სასარგებლოდ.

გაზეთები ამბობენ, რომ ინგლისის პარლამენტში ნაუწყები ამბავი კრიტის შესახებ მართალი არ არის. კუნძული მეტად გაჭირებული და გამწეალებულს მდგომარეობაშია, არეულობა და უწესობა აუცილებლად მოსალოდნელია და შეიძლება ამ საქმემ მარტო საბერძნეთიკი არა, მთელი ევროპაც-კი ჩითრიოსო. პასუხის-მგებლობა დიდს სახელმწიფოებს ედება. ელიან, რომ პარლამენტში სამინისტროს დაეკითხებიან ამ საქმის შესახებაო.

ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘᲡ ᲑᲘᲠᲟᲐ, 1 თებერვალი

	ფასი	ფასი	ფასი
	მან.	კ.	მან.	კ.
ᲑᲣᲠᲛᲐᲜᲗᲐᲜᲘᲐᲜᲘ ᲝᲥᲠᲘᲗ	—	„	„	7	32
ᲢᲐᲑᲐᲩᲘᲡ ᲙᲣᲜᲫᲣᲚᲘ	—	„	„	146¹/₄
ᲛᲐᲜᲗᲐᲜᲘᲐᲜᲘ ᲔᲠᲗᲬᲚᲘᲡ ᲤᲘᲚᲘ	1	08	—	„	—	„
5% ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘᲡ ᲨᲘᲜᲐᲒᲐᲜᲘᲡ ᲡᲐᲚᲘᲡ ᲨᲝᲛᲝᲒᲒᲘᲡ ᲑᲘᲚᲔᲗᲘ	240	—	„	—	„
—ᲛᲔᲠᲜᲘᲡᲐ	229	—	„	—	„
—ᲛᲔᲡᲐᲛᲔᲡᲘ	—	„	—	„	218³/₄
ᲒᲠᲘᲒᲝᲠᲘᲔᲜᲘᲡ ᲤᲐᲑᲠᲘᲙᲘᲡ ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ	—	„	—	„	—	„
ᲥᲣᲚᲐᲘᲡᲘᲡ ᲑᲐᲜᲙᲘᲡ	—	„	—	„	—	„
ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲣᲠᲗᲘᲠᲘᲡ ᲜᲓᲝᲛᲘᲡ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲡᲐ	—	„	—	„	—	„

ᲡᲐᲙᲐᲚᲔᲜᲓᲐᲠᲘ ᲪᲜᲝᲑᲐᲜᲘ

ქრისტეს აქეთ ჩეკ (1890) წელიწადი. ქვეყნის შექმნიდან 7398.
ძველი ინდიქტონი მე-14
ახალი ქრონიკონი—უპ=482 წ.
ლიწადი. დაიწყო 1408 წ. და თავდება 1940 წ.
ახალი ინდიქტონი მე 4.
ამჟამი ქრონიკონი მე-46 წელიწადი. დაიწყო 1844 წ. და თავდება 2376 წ.
1890 წლის შუადღეებია—17.

თებერვალი 28 დღით არის

8 დღე ხუთშაბათი. ქრთველ წმ. მოწამენია თეოდორე სტრატელატეს და წმ. წინასწარ მეტყველისა ზაქარია ნამგალმნილველისა. წმ. მამისა ჩვენისა შიო მღვიმელისა. კეთილ. წმ. ალმასარ. ოიანესი. ხომეტ. წმ. ვარდანიანი მხედრობათა. ᲙᲐᲖᲘᲡᲘᲡ პირველი ნამუსტრეიე თ. ტიტანოვი და თ. ერისთავი მოჭკვეს ბაქოში, რადგანაც მოართვეს ქალაქის კასიერები მზე ამოდის 6—48 ჩადის 5—39. ᲙᲕᲘᲜᲘᲡᲐᲠᲘᲢᲘ ᲨᲣᲐ - დღე 12—13. მოვარე 30 დღისა.

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐ

„ᲬᲔᲠᲐ-ᲙᲘᲗᲮᲕᲘᲡ“ წიგნის მაღაზიამ შეიძინა

ᲟᲣᲠᲜᲐᲚ „ᲜᲝᲒᲐᲗᲘ“ Ს

ᲣᲙᲣᲚᲐ ᲜᲝᲛᲠᲘ, ᲒᲐᲠᲓᲐ ᲡᲮᲕᲐᲛᲣᲨᲐᲝᲡᲐ, რომელიც სრულებით ადრე მოპოვება გასასყიდად. უკანა ნომერი ერთად, რაღსაც ᲐᲗᲘ წიგნი, შედ დამტკბეთ ცალკე წიგნად დაბეჭდილ წიგნისა „ᲦᲐᲛᲔᲚᲘᲐ“,—სულ ᲗᲘᲠᲗᲛᲔᲢᲘ წიგნი ღირს

2 მან.

ვინც ტფილისს გარეშე დაბარებს, გასაგზავნი ხარჯი მეიდგეოდეს უნდა იგასრულ.

ᲡᲘᲫᲕᲐᲛᲣᲦᲘᲡ ᲪᲮᲝᲚᲔᲑᲐ

ფრანგ გარეგი და გამოსაყენებელი წიგნია იმათთვის, ვინც დასნეულებული და დაავადებულია ონანიზმითა და თავ-ᲐᲨᲕᲘᲗᲣᲚᲘᲡ ᲪᲮᲝᲒᲠᲘᲗᲘᲗ.

ᲗᲘᲗᲮ. Д—ᲠᲘᲡ ᲚᲝᲠᲔᲜᲪᲘᲡᲐ.

რუსულად გამოტეგული Д—Р Г—ᲓᲘᲡ ᲛᲔᲘᲠ.

ᲤᲐᲡᲘ ᲔᲠᲗᲘ ᲗᲐᲜᲐᲗᲘ.

ᲐᲛ ᲡᲐᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲝ ᲬᲘ�გᲜᲘᲡ ᲛᲘᲦᲔᲑᲐ ᲓᲐᲡᲐᲮᲣᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲨᲣᲛᲘᲡᲮᲣᲚᲘᲡ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲨᲔᲣᲫᲚᲘᲗ ᲓᲐᲡᲣᲤᲗᲐᲕᲔᲑᲣᲚᲘ ᲓᲐ ᲓᲐᲡᲐᲯᲔᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲝᲜᲐᲜᲘᲖᲛᲘᲗᲐ ᲓᲐ ᲗᲐᲕ-ᲐᲨᲕᲘᲗᲣᲚᲘᲡ ᲪᲮᲝᲒᲠᲘᲗᲘᲗ.

ᲬᲘᲗᲚᲘᲡ ᲤᲔᲠᲘᲗ ᲓᲐᲑᲔᲭᲓᲘᲚᲘ ᲬᲘᲗᲚᲘᲡ ᲤᲐᲡᲘᲗ ᲛᲘᲦᲔᲑᲐ ᲨᲔᲣᲫᲚᲘᲗ ᲓᲐᲡᲣᲤᲗᲐᲕᲔᲑᲣᲚᲘ ᲓᲐ ᲓᲐᲡᲐᲯᲔᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲝᲜᲐᲜᲘᲖᲛᲘᲗᲐ ᲓᲐ ᲗᲐᲕ-ᲐᲨᲕᲘᲗᲣᲚᲘᲡ ᲪᲮᲝᲒᲠᲘᲗᲘᲗ.

ᲬᲘᲗᲚᲘᲡ ᲜᲐᲒᲚᲐᲕᲘ ᲓᲐ ᲒᲐᲛᲝᲥᲛᲣᲚᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲛᲘᲗᲘᲗᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲦᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ᲛᲔᲪᲜᲘᲔᲠᲗᲐ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲛᲘᲠ.

ᲡᲘᲬᲣᲠᲘᲗ ᲛᲘᲦᲔᲑᲐ ᲨᲔᲣᲫᲚᲘᲗ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘᲗ ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ Otto Asperger Leipzig (ᲡᲐᲥᲡᲝᲜᲘᲐ). ᲣᲪᲮᲝ-ᲥᲕᲔᲧᲜᲔᲚᲘᲡ ᲬᲘᲗᲚᲘᲡ ᲒᲐᲖᲐᲜᲘᲡ ᲯᲐᲚᲘᲡ ᲐᲠ ᲘᲜᲘᲦᲔᲑᲐ.

(52—44)

ᲬᲔᲠᲐ-ᲙᲘᲗᲮᲕᲘᲡ ᲒᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲔᲚᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ

ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲔᲑᲘᲡ

ᲬᲘᲒᲜᲗᲐᲡᲧᲘᲓᲕᲐᲨᲘ

(Дворцовая ул., Караванъ Сарай Земельн. Банка, № 102).

იყიდება ყოველ გვარი წიგნები, რაც დღემდის დაბეჭდილა ქართულს ენაზე და გასასყიდად კიდევ მოიპოვება, და გარდა ამისა ახლად შეძენილი წიგნები:

	მან.	კაპ
გლახის ნაამბობი, ილ. ᲩᲐᲕᲩᲐᲕᲐᲫᲘᲡᲐ	„	25
მეფე ლირი, თარგ. ილ. ᲩᲐᲕᲩᲐᲕᲐᲫᲘᲡᲐ და ი. ᲛᲐᲩᲐᲑᲚᲘᲡᲐ ᲘᲜᲒᲚᲘᲡ. . . .	„	60
თბილელიანი ნ. ზ. ᲐᲜᲢᲝᲜᲝᲕᲘᲡᲐ:	1	„
ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡᲘᲐ, დ. ᲑᲐᲩᲘᲐᲫᲘᲡᲐ	1	„
მოკლე დარიგება ხეხილეᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲠᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲣᲠᲐᲗᲔᲑᲘᲗ, „ᲛᲔᲤᲣᲠᲜᲔᲚᲘ ᲒᲐᲛᲝᲪᲣᲛᲐ“	„	20
ქართული თეატრი, Გ. ᲒᲣᲜᲘᲐ Ი	„	40
ᲑᲔᲓᲘᲡ ᲣᲑᲔᲓᲣᲠᲝᲡ, მოთხრობა ნ. ᲚᲝᲜᲓᲝᲣᲠᲘᲡᲐ. . . .	„	15

Открыта подписка на 1890 годъ

на общественно-литературную ежедневную газету

КАСПІЙ.

(Изданія годъ десятый.)

Увеличивая форматъ газеты, редакція нашла возможнымъ оставить прежнюю подписную цѣну, такъ что въ 1890 году газета „Каспій“ будетъ стоить:

съ доставкой въ Баку:
на годъ 7 руб., на полгода 4 р., на 3 мѣсяца 2 р. 50 к., на 1 мѣсяцъ—1 р.

Съ пересылкой въ другіе города:
на годъ—8 р 50 к., на полгода—5 р., на 3 мѣсяца—3 р., на 1 мѣсяцъ—1 р 50 к.

Допускается разсрочка платежа подписныхъ денегъ по соглашенію съ редакціей, но съ тѣмъ, однакожъ, условіемъ, чтобы при подпискѣ было внесено не менѣе 3 руб., 15 февраля—2 р. и 15 марта—2 р.

Газета „КАСПІЙ“, издающаяся въ центрѣ русской нефтяной промышленности, въ г. Баку, на первомъ планѣ ставитъ разработку нефтяного вопроса; но удѣляя значительное мѣсто названной промышленности, „КАСПІЙ“ не оставляетъ безъ вниманія жизни города и всей губерніи и выясненіе нуждъ этого малоизвѣстнаго и почти неизслѣдованнаго края ставится редакціей на ряду съ разработкой нефтяного дѣла.

Вмѣстѣ съ тѣмъ, желая удовлетворить требованія тѣхъ изъ читателей, которые не могутъ по разнымъ причинамъ пользоваться столичными газетами, „КАСПІЙ“, не ограничиваясь помѣщеніемъ агентскихъ телеграммъ, даетъ краткія свѣдѣнія о всемъ происходящемъ на Кавказѣ, въ Россіи и заграницей.

Подписныя деньги на газету адресуются: въ г. Баку, въ контору газеты „Каспій“, д. Красильникова. (3—1)

ᲡᲐᲡᲢᲣᲛᲠᲝ

„ᲞᲣᲠ-ᲦᲕᲘᲜᲝ“

(ᲒᲝᲚᲝᲒᲜᲘᲡ ᲞᲠᲝᲡᲞᲔᲥᲢᲘᲗᲐᲜ, თ. ᲛᲣᲠᲜᲐᲜ-ᲞᲐᲢᲝᲜᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲨᲘ, ᲙᲚᲣᲑᲘᲡ ᲥᲕᲔᲨ)

ᲛᲣᲓᲐᲛ ᲓᲦᲔ ᲛᲖᲐᲓᲓᲔᲑᲐ ᲧᲝᲕᲔᲚᲘ ᲒᲕᲐᲠᲘ, ᲐᲓᲒᲘᲚᲝᲛᲠᲘᲕᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲔᲕᲠᲝᲞᲘᲣᲚᲘᲡ ᲔᲒᲛᲝᲕᲠᲔᲑᲘᲗ ᲒᲐᲛᲝᲬᲛᲔᲑᲣᲚᲘ, ᲡᲐᲥᲛᲔᲚᲘ.

ᲘᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲓᲐ ᲒᲣᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲥᲛᲔᲚᲘᲡ ᲐᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲒᲐᲜᲒᲔᲑᲝᲓ ᲒᲣᲠᲘᲐᲜᲘᲡᲒᲐᲜ ᲛᲝᲬᲕᲘᲚᲘ ᲛᲖᲐᲠᲕᲚᲘ.

ᲠᲝᲠᲐ ᲗᲘᲗᲝ ᲡᲐᲥᲛᲔᲚᲘ ᲓᲦᲔᲡ ᲗᲝᲗᲝᲣᲠᲐᲓ 12 ᲡᲐᲐᲗᲘ, ᲛᲡᲣᲠᲕᲚᲔᲚᲗ ᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲨᲘᲐᲪ ᲒᲣᲜᲯᲘᲗ.

ᲡᲡᲚᲔᲑᲘ: ᲒᲣᲠᲔᲥᲘᲡ ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲜᲐᲠᲔᲜᲘ ᲓᲦᲔᲜᲝ ᲛᲣᲠᲜᲐᲜ-ᲞᲐᲢᲝᲜᲘᲡᲐᲡ (ᲘᲛᲘᲡᲔᲣᲚ ᲨᲐᲛᲞᲐᲜᲣᲠᲐ ᲓᲦᲔᲡᲝ), ᲒᲣᲠᲘᲡ ᲓᲦᲔᲡᲝᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲡᲐᲣᲙᲔᲗᲔᲡᲝ ᲤᲝᲠᲛᲘᲗᲘᲡᲐᲓᲛᲘᲡ ᲑᲝᲗᲚᲘ ᲝᲠ ᲐᲑᲐᲖᲐᲓᲐᲛ, ᲒᲐᲓᲠᲘ ᲛᲘᲡᲘᲡ ᲜᲐᲮᲐᲒᲠᲐᲛᲓᲔ.

ᲓᲦᲔᲑᲘ (ᲔᲕᲘᲗᲝ) ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲒᲐᲛᲝᲬᲛᲔᲑᲘᲗᲘᲡ ᲥᲐᲠᲬᲘᲜᲐᲡ, ᲐᲒᲠᲔᲗᲕᲔ ᲐᲓᲒᲘᲚᲘᲡᲐᲡ ᲓᲐ ᲧᲘᲚᲘᲗ ᲥᲐᲠᲬᲘᲜᲐᲓᲔ. ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲒᲕᲐᲠᲘ ᲢᲐᲑᲚᲘᲡ ᲜᲐᲮᲐᲒᲠᲐᲛᲘ (ᲓᲘᲜᲔᲠᲝᲕᲘ) ᲓᲐ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲥᲐᲠᲬᲘᲜᲐᲓᲔ. ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲒᲕᲐᲠᲘ ᲢᲐᲑᲚᲘᲡ ᲜᲐᲮᲐᲒᲠᲐᲛᲘ (ᲓᲘᲜᲔᲠᲝᲕᲘ) ᲓᲐ ᲡᲐᲮᲚᲘᲡ ᲥᲐᲠᲬᲘᲜᲐᲓᲔ.

ᲡᲐᲡᲢᲣᲛᲠᲝᲨᲘ ᲒᲐᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲒᲕᲐᲥᲕᲡ ᲒᲐᲜᲡᲐᲙᲣᲗᲠᲔᲑᲣᲚᲘ ᲡᲐᲝᲯᲐᲮᲝ ᲝᲗᲐᲮᲔᲑᲘ (ᲓᲘᲓᲘ ᲝᲗᲐᲮᲘ ᲓᲐ ᲡᲐᲛᲘ ᲞᲐᲢᲐᲠᲐ ᲝᲗᲐᲮᲘ).

ᲛᲝᲒᲕᲔᲓᲘᲡ, ᲐᲓᲒᲘᲚᲝᲛᲠᲘᲕᲘᲡ ᲒᲐᲠᲓᲐ, ᲡᲐᲢᲐᲮᲢᲝ ᲥᲐᲚᲐᲥᲔᲑᲘᲡ ᲖᲝᲒᲘ ᲟᲣᲠᲜᲐᲚ-ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ.

ᲪᲐᲚᲙᲔᲯᲐᲓ ᲒᲐᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲒᲕᲐᲥᲕᲡ ᲤᲠᲐᲜᲒᲣᲚᲘ ᲓᲐ ᲠᲣᲡᲣᲚᲘ ᲑᲘᲚᲘᲐᲠᲓᲔᲑᲘᲗ*). ᲒᲕᲐᲥᲕᲡ ᲐᲒᲠᲔᲗᲕᲔ ᲜᲐᲠᲘᲪ ᲓᲐ ᲯᲣᲐᲠᲘᲐᲜᲘ (ᲨᲐᲰᲛᲐᲢᲘ).

ᲡᲐᲡᲢᲣᲛᲠᲝᲨᲘᲡ ᲐᲥᲕᲡ ᲐᲘᲔᲯᲘᲗ ᲛᲝᲠᲗᲣᲚᲘ ᲝᲗᲐᲮᲔᲑᲘ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲜᲘᲪ ᲓᲦᲘᲣᲠᲐᲓ ᲚᲐᲠᲘᲡ ᲐᲗ ᲨᲣᲠᲘᲜᲓᲒᲐᲜ ᲛᲐᲜᲔᲗ ᲜᲐᲮᲕᲘᲠᲐᲛᲓᲔ.

ᲕᲘᲜᲪ ᲗᲗᲘᲗᲝᲛᲘᲗ ᲐᲘᲦᲔᲑᲡ, ᲓᲐᲔᲗᲛᲝᲛᲘᲗ ᲛᲗᲔᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲤᲐᲡᲘᲡ ᲔᲠᲗᲘ ᲛᲔᲡᲐᲛᲔᲓᲘ.

ᲡᲡᲚᲔᲑᲘᲡ ᲞᲐᲢᲠᲝᲜᲘ: { Ი. ᲛᲐᲛᲘᲜᲘᲨᲕᲘᲚᲘ ᲓᲐ Ⲁ. ᲗᲝᲠᲘᲫᲔ.

*) ᲠᲣᲡᲣᲚᲘ ᲑᲘᲚᲘᲐᲠᲓᲘ ᲙᲐᲙᲐᲡᲘᲡᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲧᲕᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲨᲔᲛᲝᲬᲛᲔᲑᲘᲗ. ᲐᲛ ᲑᲘᲚᲘᲐᲠᲓᲗᲐ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲯᲘᲚᲓᲝ ᲛᲘᲦᲘ.

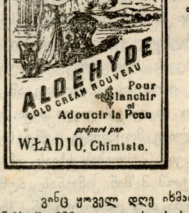

ᲛᲘᲛᲘᲦᲐᲓᲐᲗᲐ ᲓᲐ ᲒᲐᲡᲧᲘᲓᲕᲐ, ᲕᲘᲗᲐᲠᲘᲪᲐ ᲘᲡᲘᲛᲘᲡ ᲬᲘᲛᲚᲘᲡᲐ, ᲠᲝᲛᲔᲚᲡᲗᲐᲪ ᲛᲐᲦᲚᲔᲑᲘᲗ ᲜᲘᲜᲓᲘᲜᲣᲠᲘᲗ ᲐᲠᲐ ᲐᲠᲘᲡ-ᲠᲐ ᲒᲐᲠᲔᲣᲚᲘ, ᲜᲐᲮᲐ-ᲓᲐᲠᲗᲣᲚᲘᲐ ᲞᲔᲢᲠᲝᲜᲘᲡᲘᲡ ᲒᲣᲜᲯᲘᲠᲘᲡᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘᲡ ᲡᲐᲛᲔᲓᲘᲪᲘᲜᲝ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲚᲘᲡ ᲛᲘᲠ ᲒᲐᲛᲝᲪᲓᲘᲚᲘ ᲡᲐᲣᲙᲔᲗᲔᲡᲝ ᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲠ ᲒᲐᲛᲝᲪᲓᲘᲚᲘ ᲡᲐᲣᲙᲔᲗᲔᲡᲝ.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲒᲝᲚᲓ - ᲙᲠᲔᲛᲘ

ᲐᲚᲓᲔᲰᲘᲓᲘ

ᲥᲘᲛᲘᲙᲝᲡᲘᲡ ᲑᲚᲐᲓᲘᲝᲡᲘ

ᲒᲘᲜᲪ ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲓᲦᲔ ᲘᲑᲛᲐᲠᲗᲔᲑᲐ, ᲘᲛᲘᲡ ᲯᲐᲜᲡᲣᲠᲚᲔᲑᲡ, ᲣᲛᲝᲠᲔᲑᲡ ᲓᲐ ᲭᲛᲣᲮᲕᲔᲑᲡ ᲨᲔᲣᲛᲩᲜᲘᲔᲚᲐᲓ ᲣᲪᲮᲝᲓᲡ ᲡᲐᲮᲔᲑᲘᲗ.

ᲐᲚᲓᲔᲰᲘᲓᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲐᲠᲐᲕᲘᲗᲐᲠᲘ ᲥᲘᲜᲘᲡᲛᲘᲗᲘᲡᲐ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ ᲜᲐᲠᲔᲕᲘ ᲓᲐ ᲐᲛᲘᲢᲝᲛ ᲐᲠᲐᲡᲗᲝᲠᲔᲑᲘᲡ ᲞᲔᲢᲠᲝᲜᲘᲡᲘᲡ ᲒᲣᲜᲯᲘᲠᲘᲡᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘᲡ ᲡᲐᲛᲔᲓᲘᲪᲘᲜᲝ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲚᲘᲡ ᲛᲘᲠ ᲒᲐᲛᲝᲪᲓᲘᲚᲘ ᲡᲐᲣᲙᲔᲗᲔᲡᲝ ᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲠ ᲒᲐᲛᲝᲪᲓᲘᲚᲘ ᲡᲐᲣᲙᲔᲗᲔᲡᲝ.

ᲐᲚᲓᲔᲰᲘᲓᲘᲡ ᲐᲠᲐᲕᲘᲗᲐᲠᲘ ᲥᲘᲜᲘᲡᲛᲘᲗᲘᲡᲐ ᲐᲠ ᲐᲠᲘᲡ ᲜᲐᲠᲔᲕᲘ ᲓᲐ ᲐᲛᲘᲢᲝᲛ ᲐᲠᲐᲡᲗᲝᲠᲔᲑᲘᲡ ᲞᲔᲢᲠᲝᲜᲘᲡᲘᲡ ᲒᲣᲜᲯᲘᲠᲘᲡᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘᲡ ᲡᲐᲛᲔᲓᲘᲪᲘᲜᲝ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲚᲘᲡ ᲛᲘᲠ ᲒᲐᲛᲝᲪᲓᲘᲚᲘ ᲡᲐᲣᲙᲔᲗᲔᲡᲝ.

ᲣᲛᲝᲗᲐᲡᲕᲘᲡ ᲡᲐᲬᲧᲝᲚᲘ ᲘᲕᲔᲠᲝᲕᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲝᲡᲙᲝᲚᲝᲕᲨᲘ, ᲡᲢᲐᲠᲝᲛ-ᲒᲝᲚᲘᲡ ᲥᲐᲠᲐᲕᲐᲡᲚᲐᲨᲘ, Ⲃ. ᲙᲐᲠᲘᲔᲕᲘᲩᲗᲗᲐᲜ. (10—10)

Дозв. ценз Тифлисъ 7-го Февраля, 1890 г. Типо-Литографія К. І. Месхіева и С. А. Полетаев а уголъ Баронской и Лорисъ Мелик. д. бр. Месхіевыхъ редакторъ-издатель ᲘᲚᲘᲐ ᲩᲐᲕᲩᲐᲕᲐᲫᲔ